

Svar til Miljøministeriet om Fennovoima

For det første mener vi, at Danmark ved Miljøministeriet skal svare på denne høring og svare i dybden på de centrale spørgsmål.

Lige som kulkraftværker pga. klimapåvirkningen ikke længere kan betragtes som et udelukkende nationalt anliggende, kan atomkraftværker det heller ikke.

I et dansk perspektiv er det følgende kapitler, der må påkalde mest interesse. Vi kommenterer nogle af disse.

1.3 Purpose of the project and reasons

Det hævdes her, at elektricitet fra et atomkraftværk er CO₂-fri. Det er ikke rigtigt.

Der er meget forskellige livscyklusanalyser af CO₂-udledningen fra et atomkraftværk; men ingen hævder, at det er nul. Et studie af mere end 100 analyser ender med en middelværdi på 66 g CO₂/kWh. (Sovacool, B. *Energy Policy* **36**, 2950–2963 (2008)) - når først værket er bygget. (Det er 6 gange landvindmøller, men de producerer el fra den dag den første mølle er rejst og tilsluttet.)

Men alle analyserne har afgrænsninger, og ingen indkalkulerer fx det faktum, at et samfund, der i en periode har atomkraft vil være nødt til i al fremtid at opretholde et særligt beredskab med uddannede ingeniører og helsefysikere. De inkluderer selvfølgelig heller ikke den situation, hvor værket lukkes ned pga. af et internt systemsvigt/nedbrud eller et nedbrud forårsaget af eksterne faktorer, som jordskælv, tsunamier eller terroranslag eller nedlukning af politiske årsager (Sverige/Tyskland/Japan). Fukushima vil belaste hele Japans atomindustri CO₂-fodaftryk ligesom Tjernobyl har gjort mht. Sovjetruslands.

4 Alternatives to be assessed

Det er påfaldende, at der ikke er nævnt andre alternativer end nul-alternativet 'status quo'. Danmark må kræve, at egentlige alternativer undersøges.

Det mest radikale alternativ, der som det mindste må undersøges, vil karakteriseres ved

- 1) energibesparelser: omfattende egentlige besparelser
- 2) energieffektivisering: state-of-the-art effektivisering mht. både el og varme på tværs af alle sektorer
- 3) udbygning af VE til at imødekomme det energibehov, der er tilbage efter 1) og 2)

Med andre ord: hvad er argumentet for at bygge Fennovoima?

5.3 Nuclear safety

5.3.1 Radiation and control

5.3.2 Emergency operations

5.5 Waste management

5.5.1 Spent nuclear fuel

5.5.2 Low- and medium-level operating waste

Undersøgelsen må svare på, hvordan affaldet kan opbevares sikkert og overvåges i flere hundredtusind år – eller for at gøre det en smule realistisk: 10.000 år eller i det mindste 2.000 år. Ikke fordi det er nok, men fordi ingen kan se længere frem.

5.6 Radioactive emissions

7.4.2 Assessment of impacts on water systems

I et dansk perspektiv er det vigtigste at holde øje med den øgede radioaktive forurening i det i forvejen radioaktivt forurenede Baltiske Hav.

Desuden kan kølevandets øgede opvarmning være anledning til spørgsmål jf. det marine liv. (I den udstrækning kølevandet ikke nyttiggøres).

7.4.3 Assessment of the impacts of waste and their treatment

7.4.9 Assessment of impacts in abnormal and accident situations

Undersøgelsen bør omfatte det værste tænkelige scenario med en INES klasse 6 ulykke med udgangspunkt i Fennovoima.

7.4.10 Transboundary environmental impacts across the borders of Finland

Rapporten må omfatte risikoen ved produktion og transport af uranbrændslet, herunder transport igennem Øresund / Storebælt.

7.4.12 Assessment of impacts on the energy market

Det har konsekvenser for det danske energimarked, omend formentlig marginalt, hvis der bliver opført endnu en reaktor. På den ene side vil den forøge grundlastkapaciteten, på den anden side vil den samme kapacitet påvirkes hvis/når reaktoren falder ud/tages ud i tilfælde af uheld/inspektion.

7.4.13 Assessment of the impacts of power plant decommissioning

Undersøgelsen bør omfatte transport af affaldet, herunder transport igennem Øresund / Storebælt.

Undersøgelsen må svare på, hvordan affaldet kan opbevares sikkert og overvåges i flere hundredtusind år – eller for at gøre det en smule realistisk: 10.000 år eller i det mindste 2.000 år.

Med venlig hilsen

Palle Bendsen

NOAH Friends of the Earth Denmark

Niels Henrik Hooge

Det Økologiske Råd